ÚZIS ČR

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky

Praha 14. 6. 2012

20

Činnost oboru dětského a dorostového v ambulantní péči v roce 2011

Activity in branch of out-patient care for children and adolescents in 2011

Souhrn

V krajích ČR připadalo v roce 2011 průměrně 11,4 dětských a dorostových lékařů na 10 000 obyvatel do 19 let. Podíl dětí kojených 6 měsíců a déle se zvýšil na 40,1 %. Nezměněn zůstal trend rostoucího podílu alergiků v dětské a dorostové populaci (15,5 %).

Summary

In the regions of the CR there were in 2011 on the average 11.4 physicians for children and adolescents per 10 000 inhabitants up to 19 years. The proportion of children breastfed for 6 month or more increased, to 40.1 %. The trend of increasing proportion of allergy patients in children and adolescent population remained unchanged (15.5 %).

Zdrojem dat pro tuto aktuální informaci byl roční statistický výkaz A (MZ) 1-01, který je součástí programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví a který vyplňují všechny ambulantní ordinace praktického lékaře pro děti a dorost a ambulantní odborné dětské a dorostové ordinace ve všech zdravotnických zařízeních, bez ohledu na zřizovatele.

V ambulantních ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost nepatrně vzrostl počet lékařů oproti roku 2010 z 2 037 na 2 039, jedná se o průměrné roční přepočtené počty pracovníků (úvazků).

V ČR připadalo průměrně zhruba 10 praktických lékařů na 10 000 dětí a dorostu do 19 let. Maximální počet byl v Hl. m. Praze s téměř 13 lékaři na 10 000 obyvatel do 19 let, a s tím souvisejícím nejnižším počtem registrovaných pacientů (864) a nízkým počtem ošetření za rok na 1 úvazek lékaře (5 519). Republikový průměr počtu ošetření na 1 lékaře byl 5 913 a průměr počtu registrovaných pacientů 952 na 1 lékaře. Nejvíce ošetření na jednoho lékaře bylo v Jihočeském (6 427), Pardubickém (6 413) a Moravskoslezském kraji (6 226).

Zvýšil se absolutní počet ošetření-vyšetření, na 12 055 tisíc (oproti 11 796 tisícům v roce 2010). Nepatrně se zvýšil podíl léčebných ošetření (71,4 % z celkového počtu ošetření-vyšetření oproti 70,0 % v roce 2010). Absolutní počet ošetření preventivních se oproti roku 2010 snížil, jejich podíl na celkovém počtu ošetření klesl také (24,6 % oproti 25,5 % v roce 2010). V návštěvní službě provedli pediatři průměrně 1,0 % všech vyšetření, nejméně v Karlovarském (0,5 %) a Zlínském kraji (0,7 %). Na 1 registrovaného pacienta

připadlo 6,2 ošetření-vyšetření, nejvíce v Jihočeském kraji (6,9) a Jihomoravském kraji (6,7), naopak nejméně v kraji Karlovarském a na Vysočině (5,8).

Dalším sledovaným ukazatelem je délka kojení zjišťovaná při roční prohlídce dítěte. Oproti roku 2010 se zvýšil podíl dětí kojených 6 měsíců a déle, na 40,1 %. V Hl. m. Praze a Zlínském kraji byla půl roku a déle kojena téměř polovina (47 %, respektive 49 %) z dětí, které v roce 2011 přišly na roční prohlídku. Naopak pouze zhruba 34 % dětí bylo 6 měsíců a déle kojeno v Jihomoravském a Ústeckém kraji. Snížil se podíl dětí, jejichž kojení bylo ukončeno už do konce šestinedělí (14,7 % v roce 2011, 15,4 % v roce 2010), v Hl. m. Praze je to jen každé desáté dítě a naopak v Ústeckém kraji každé páté. Snížil se podíl dětí kojených 6 týdnů až 2 měsíce (16,2 % v roce 2011 oproti 17,4 % v roce 2010). Zvýšil se podíl kojených 3 až 5 měsíců (z 23,7 % v roce 2010 na 24,2 % v roce 2011).

I nadále pokračoval nárůst počtu dětí a dorostu s různými projevy alergií. Vyšší relativní výskyt alergií (v přepočtu na tisíc registrovaných pacientů dané věkové kategorie) je u mladistvých ve věkové skupině 15–18 let oproti dětem ve věku do 15 let. Tato relace činila v roce 2011 zhruba 141 dětí a 205 dorostových pacientů s alergickými projevy. Relativně nejvíce alergiků je v Jihočeském kraji a v Hl. m. Praze, nejméně pak v kraji Zlínském a Pardubickém. Zdánlivě nízký podíl alergiků je ve Středočeském kraji, to je ale dáno sledováním alergiků podle místa sídla zdravotnického zařízení a ne dle místa bydliště.

U dětí do 15 let bylo v roce 2011 dispenzarizováno 375 tisíc onemocnění, což představuje 382 onemocnění na 1 000 registrovaných pacientů tohoto věku (362 v roce 2010). Nejčastějšími důvody dispenzarizace byly nemoci dýchací soustavy a dále nemoci kůže a podkožního vaziva. Třetím nejčastějším důvodem byly poruchy vidění, slabozrakost a slepota.

U pacientů dorostového věku (15–18 let) bylo dispenzarizováno 268 tisíc onemocnění či vad, tedy 619 onemocnění na 1 000 registrovaných pacientů daného věku (555 v roce 2010). Nejčastějšími důvody dispenzarizace byly, stejně jako u dětí, nemoci dýchací soustavy, na druhém místě potom poruchy vidění, slabozrakost a slepota. Na třetím místě v počtu dispenzarizovaných na 1 000 registrovaných pacientů byly nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek.

Alarmující je vývoj počtu dětí a dorostových pacientů dispenzarizovaných pro diagnózu E66–E68 obezita, hyperalimentace a její následky. Od roku 1996 se jejich absolutní počet ztrojnásobil (z 10,4 tisíce na 30,4 tisíce u dětí v roce 2011; z 6,1 tisíce na 20,4 tisíce u dorostu v roce 2011), v přepočtu na 1 000 registrovaných pacientů daného věku je tento nárůst ještě větší (u dětí z 5,5 v roce 1996 na 20,5 v roce 2011, respektive z 8,8 na 47,0 u dorostu).

Kromě praktických lékařů pro děti a dorost zajišťovalo v roce 2011 činnost oboru také 181,8 pediatrů specialistů a dorostových lékařů, jedná se o průměrné roční přepočtené počty pracovníků (úvazků). Tito lékaři provedli 929 tisíc ošetření a léčili 391 tisíc pacientů.

Vypracovala: Mgr. Radka Kremerová

Počet dispenzarizovaných onemocnění u dětí na 1 000 registrovaných pacientů ve věku 0–14 let v roce 2011

Druh onemocnění		Dispenzarizovaná onemocnění u dětí (0–14 let) na 1 000 registrovaných pacientů pro vybranou diagnózu														
		PHA	STC	JHC	PLZ	KAR	UST	LIB	HRA	PAR	VYS	JHM	OLO	ZLI	MSK	ČR
I.	Některé infekční a parazitární nemoci	18,3	15,4	19,1	10,8	20,8	17,1	25,5	27,7	21,6	16,2	39,3	18,1	10,1	25,3	21,1
II.	Novotvary	1,9	2,4	2,5	1,5	2,0	2,0	1,0	1,7	2,0	2,8	1,7	1,5	2,0	1,3	1,9
III.	Nemoci krve a krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	19,0	13,3	15,3	17,0	16,8	15,2	9,2	8,4	6,1	13,3	17,3	10,4	9,1	8,5	13,2
IV.	Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	27,4	28,2	31,6	35,5	42,7	32,2	41,4	36,2	33,8	33,1	27,3	26,6	26,9	27,0	30,6
	z toho: diabetes mellitus	1,4	1,5	1,3	1,4	1,0	1,2	1,2	2,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3	1,4
	obezita, hyperalimenace a její následky	19,0	18,0	23,2	24,1	31,2	22,2	24,6	24,4	20,5	23,6	18,0	17,5	16,0	19,2	20,5
V.	Poruchy duševní a poruchy chování	11,3	14,4	14,7	15,6	19,2	22,2	14,0	17,3	14,8	11,9	14,5	14,5	13,1	16,9	15,2
	z toho: mentální anorexie	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,4	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	mentální retardace	4,6	6,4	6,9	6,5	8,5	11,0	7,0	6,8	7,1	5,6	6,0	7,0	6,5	6,5	6,7
VI.-VIII.	Nemoci nervové soustavy, oka a očních adnex a nemoci ucha a bradavkového výběžku	40,5	60,8	62,8	63,6	80,8	73,2	63,5	92,0	78,2	75,7	73,6	93,0	61,3	79,1	69,3
	z toho: epilepsie	4,0	5,0	5,5	5,3	6,2	6,6	5,8	6,5	5,7	4,8	5,8	5,5	5,6	5,6	5,5
	dětská mozková obrna	2,6	3,3	4,7	2,6	3,7	4,3	5,3	4,1	4,0	3,3	3,5	3,3	3,9	4,4	3,7
	poruchy vidění, slabozrakost, slepota	19,3	34,4	38,4	36,6	35,7	40,5	35,0	55,4	44,6	49,5	41,6	63,0	42,1	43,3	40,0
	poruchy sluchu, nedoslýchavost, hluchota	2,3	2,7	2,7	2,4	3,3	3,5	3,9	3,5	2,4	2,5	2,7	3,1	2,3	3,2	2,9
IX.	Nemoci oběhové soustavy	6,5	8,3	5,3	8,1	5,7	14,2	8,8	6,0	7,3	6,6	7,6	4,8	8,6	7,6	7,7
	z toho: juvenilní hypertenze	0,8	1,2	1,3	1,5	1,2	3,4	1,3	0,8	1,0	1,4	1,0	0,8	1,1	1,6	1,3
X.	Nemoci dýchací soustavy	90,8	93,9	97,1	82,2	136,1	99,8	100,6	133,2	137,6	111,7	126,0	119,9	59,7	120,2	106,7
	z toho: astma	42,2	35,4	41,8	41,9	53,3	39,3	49,5	58,9	43,2	51,0	32,9	47,6	28,2	48,2	42,4
XI.	Nemoci trávicí soustavy	11,1	9,4	10,7	8,0	24,4	12,4	12,1	11,7	13,8	9,5	18,0	11,8	8,0	11,8	12,0
XII.	Nemoci kůže a podkožního vaziva	49,3	40,3	58,8	46,7	58,8	40,3	39,5	48,5	46,2	47,9	44,8	45,2	28,9	36,9	44,2
XIII.	Nemoci svalové a kosterní soust. a pojivové tkáně	13,9	11,4	20,9	18,9	16,7	18,7	18,9	29,6	31,0	15,6	17,8	25,7	16,8	20,1	18,8
XIV.	Nemoci močové a pohlavní soustavy	18,4	20,1	22,5	18,4	18,4	20,2	27,8	30,3	22,7	23,8	23,4	18,3	25,9	24,3	22,2
	z toho: infekce močové soustavy	13,0	13,4	16,1	13,0	12,4	13,2	20,2	18,9	14,4	17,0	15,7	11,2	16,3	16,2	14,9
XVII.	Vrozené vady, deformace	14,9	19,3	17,7	23,7	23,8	26,6	16,8	23,6	20,6	18,7	15,4	17,2	19,1	18,7	19,2
	z toho: vrozené vady oběhové soustavy	7,3	7,7	6,4	12,8	12,1	15,8	6,9	7,9	8,1	6,9	6,0	6,4	8,7	7,1	8,3
	vrozené deformity kyčle	2,6	3,6	3,8	2,8	2,4	2,5	2,2	3,6	5,5	2,8	2,2	2,7	2,8	2,7	3,0
Celkem zjištěných nemocí a vad		**323,3**	**337,4**	**379,0**	**350,1**	**466,2**	**393,9**	**379,0**	**466,2**	**435,7**	**386,9**	**426,8**	**407,1**	**289,3**	**397,8**	**382,2**

Počet dispenzarizovaných onemocnění u dorostu na 1 000 registrovaných pacientů ve věku 15–18 let v roce 2011

Druh onemocnění		Dispenzarizovaná onemocnění u dorostu (15–18 let) na 1 000 registrovaných pacientů pro vybranou diagnózu														
		PHA	STC	JHC	PLZ	KAR	UST	LIB	HRA	PAR	VYS	JHM	OLO	ZLI	MSK	ČR
I.	Některé infekční a parazitární nemoci	16,6	12,0	21,4	10,8	16,4	13,5	21,1	20,1	17,0	11,5	37,2	15,6	8,5	23,3	18,3
II.	Novotvary	2,0	2,1	3,0	2,0	2,2	2,2	1,9	2,9	2,0	2,8	1,8	1,6	1,4	1,7	2,1
III.	Nemoci krve a krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity	25,2	13,1	17,3	20,0	6,6	15,4	14,8	8,5	7,9	19,1	19,1	13,9	8,7	10,6	14,8
IV.	Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	75,4	58,5	73,2	74,3	92,4	70,9	90,5	84,0	84,8	73,8	69,7	69,6	57,4	79,5	73,1
	z toho: diabetes mellitus	2,9	2,2	3,9	3,0	3,6	2,5	2,7	2,7	2,3	4,8	3,6	3,6	2,4	3,4	3,1
	obezita, hyperalimenace a její následky	53,3	38,6	52,6	49,5	61,3	48,8	50,9	58,0	52,0	50,8	46,1	37,2	35,3	44,1	47,0
V.	Poruchy duševní a poruchy chování	21,4	19,8	31,0	26,9	18,6	43,7	23,9	26,0	22,0	20,9	24,3	24,4	21,6	30,1	25,8
	z toho: mentální anorexie	2,4	0,9	1,3	0,9	0,5	0,5	1,3	1,3	0,8	1,3	1,3	1,6	1,2	0,8	1,2
	mentální retardace	6,1	8,3	12,9	10,2	7,5	22,4	10,0	10,8	10,9	9,6	8,9	9,1	10,5	9,2	10,4
VI.-VIII.	Nemoci nervové soustavy, oka a očních adnex a nemoci ucha a bradavkového výběžku	99,0	104,0	117,5	127,9	109,6	148,6	104,7	204,9	154,8	149,5	150,9	149,7	118,9	159,0	135,4
	z toho: epilepsie	6,4	8,0	10,0	7,1	9,0	12,1	9,6	10,9	8,8	9,1	9,2	8,2	8,3	10,0	9,0
	dětská mozková obrna	3,4	3,9	6,7	4,0	3,1	7,3	5,7	6,8	5,9	5,3	4,3	4,5	5,1	5,6	5,1
	poruchy vidění, slabozrakost, slepota	59,5	69,7	80,8	78,6	61,3	93,9	69,7	129,1	107,7	104,2	101,2	103,8	85,0	91,0	87,6
	poruchy sluchu, nedoslýchavost, hluchota	4,2	3,9	4,5	4,4	4,2	5,6	5,6	5,2	2,6	4,6	4,8	4,4	3,6	5,1	4,5
IX.	Nemoci oběhové soustavy	21,5	19,7	18,6	22,4	16,7	40,3	21,4	24,7	20,4	25,3	22,6	13,6	19,1	22,4	22,5
	z toho: juvenilní hypertenze	12,5	11,5	11,2	15,0	8,8	25,7	12,7	15,2	11,0	15,6	11,2	8,1	10,5	13,0	13,2
X.	Nemoci dýchací soustavy	159,1	126,7	134,4	114,9	190,7	152,1	120,9	195,0	168,0	151,5	152,7	136,8	79,1	158,0	144,9
	z toho: astma	83,1	55,2	73,2	59,6	77,7	68,8	62,1	101,9	70,9	81,1	54,8	63,4	36,6	67,0	66,8
XI.	Nemoci trávicí soustavy	20,2	14,0	20,3	14,6	22,5	25,9	21,6	15,9	21,0	21,0	26,4	15,6	14,5	22,0	19,8
XII.	Nemoci kůže a podkožního vaziva	74,2	46,4	85,0	51,7	77,2	49,8	60,5	66,6	51,7	60,1	60,0	48,7	41,4	49,5	57,2
XIII.	Nemoci svalové a kosterní soust. a pojivové tkáně	47,9	29,3	66,2	53,4	45,4	45,0	46,1	82,3	78,1	40,0	43,0	49,8	40,8	47,8	48,6
XIV.	Nemoci močové a pohlavní soustavy	36,0	30,4	45,9	32,1	32,1	33,0	48,6	48,2	36,0	32,9	38,4	25,5	29,3	39,7	36,0
	z toho: infekce močové soustavy	27,7	21,4	34,0	24,3	23,1	20,8	37,8	33,0	25,2	23,5	28,4	16,3	19,2	27,0	25,5
XVII.	Vrozené vady, deformace	18,9	17,8	19,8	26,4	19,5	28,3	17,8	24,0	20,7	20,7	17,9	15,9	19,7	18,0	20,0
	z toho: vrozené vady oběhové soustavy	9,6	7,0	5,8	13,0	10,1	15,5	6,1	7,4	7,0	6,6	6,6	4,6	7,9	6,5	8,0
	vrozené deformity kyčle	2,1	3,1	2,5	3,4	1,7	2,2	2,1	2,6	5,2	2,7	1,6	2,6	2,6	2,0	2,5
Celkem zjištěných nemocí a vad		**617,5**	**493,6**	**653,9**	**577,4**	**649,8**	**668,7**	**593,8**	**803,2**	**684,3**	**628,8**	**664,1**	**580,5**	**460,2**	**661,7**	**618,5**

Vývoj struktury dispenzarizovaných onemocnění u dětí, v %

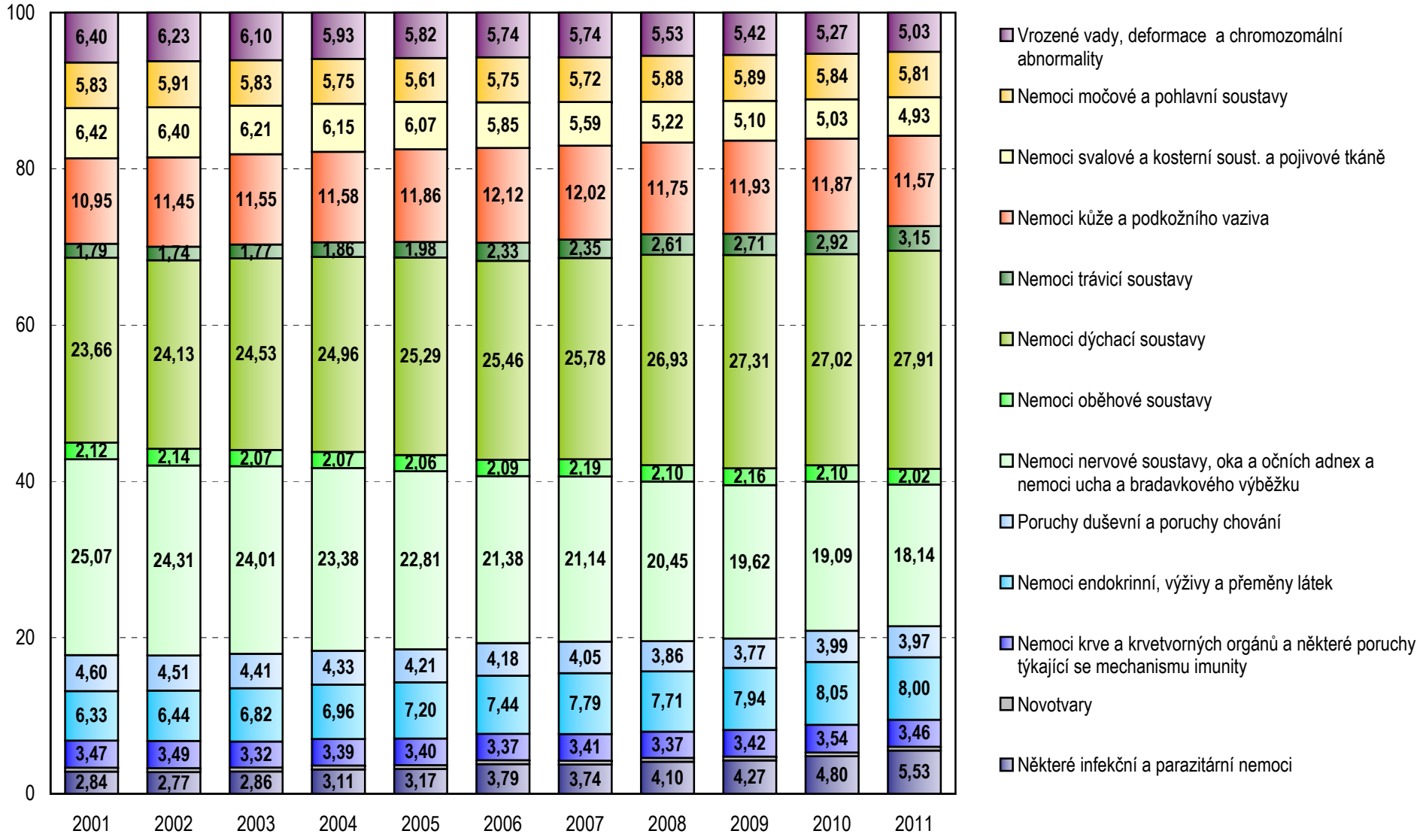

Vývoj struktury dispenzarizovaných onemocnění u dorostu, v %

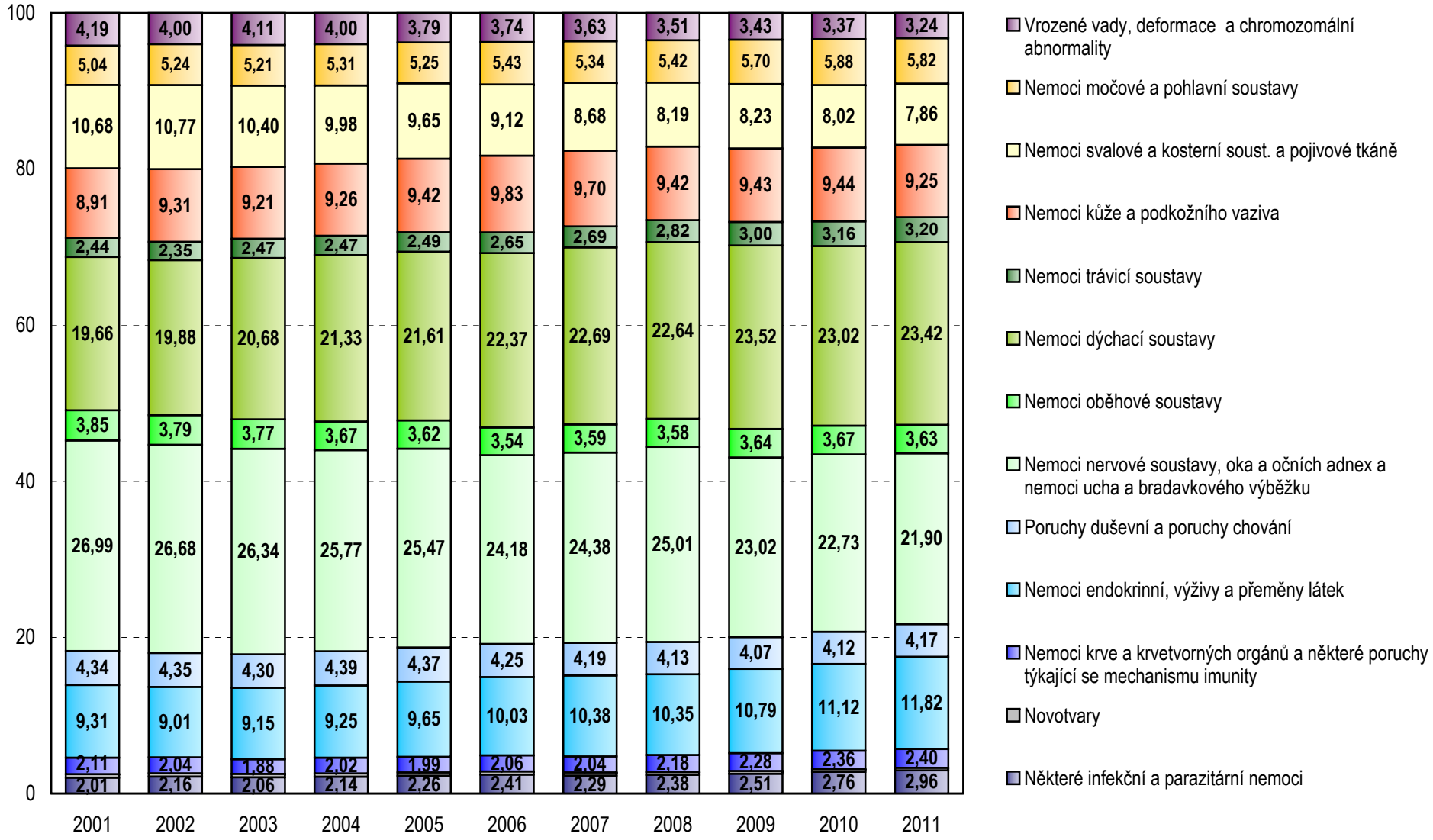

Vývoj zjištěných onemocnění a vad
na 1 000 registrovaných pacientů (0–14 let)

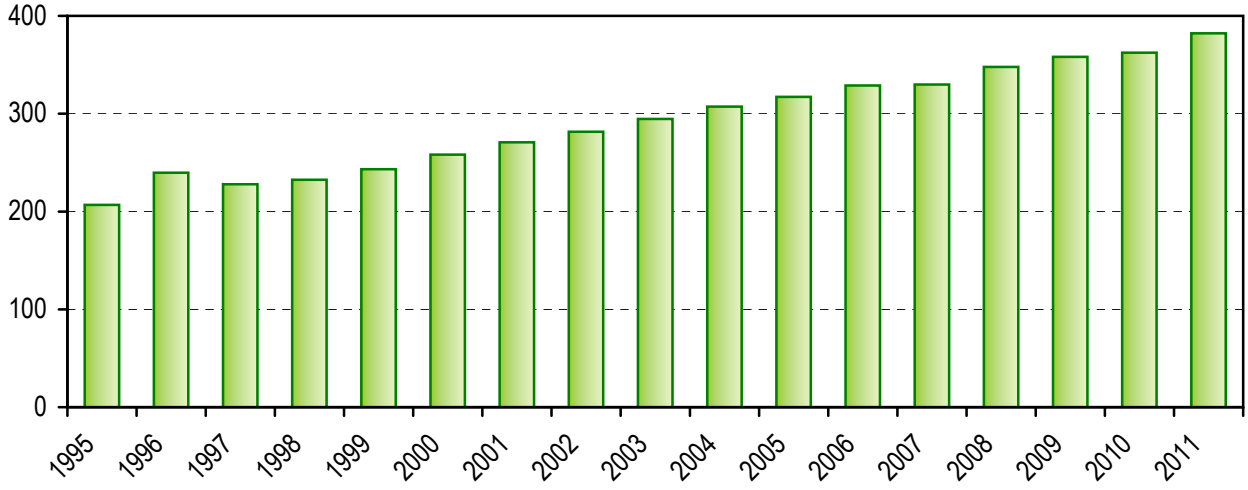

Vývoj zjištěných onemocnění a vad
na 1 000 registrovaných pacientů (15–18 let)

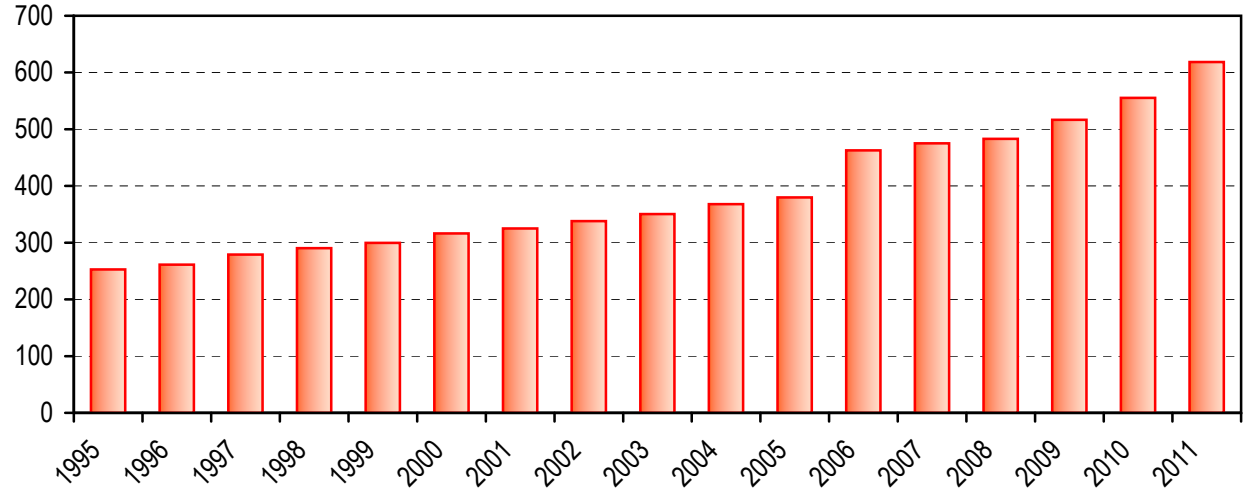

Počet ošetření na 1 průměrný roční úvazek
a počet praktických lékařů na 10 000 osob do 18 let,
v roce 2011

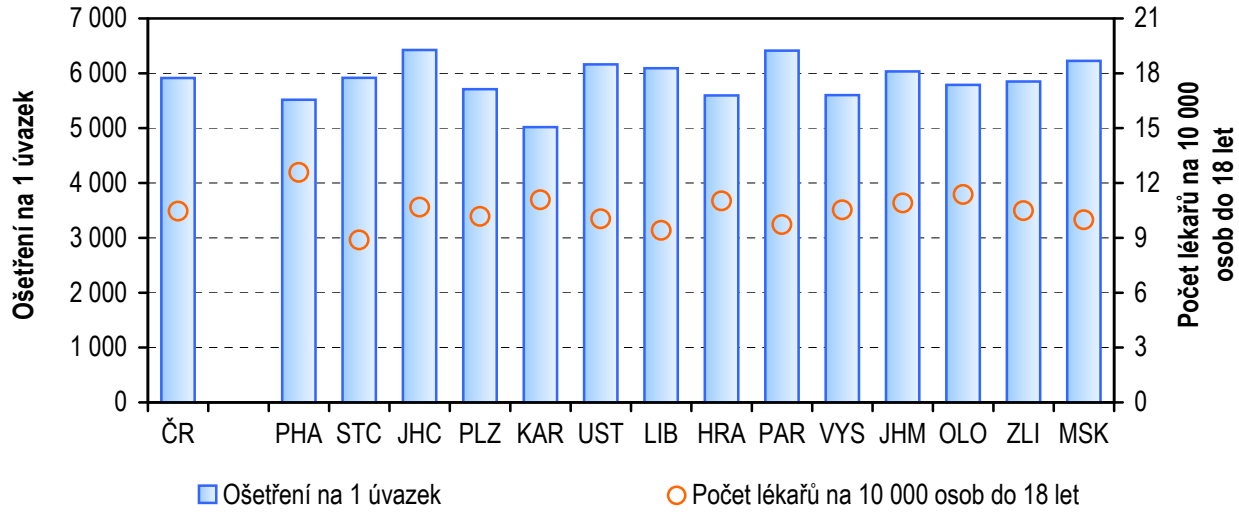

Vývoj struktury dětí podle délky kojení

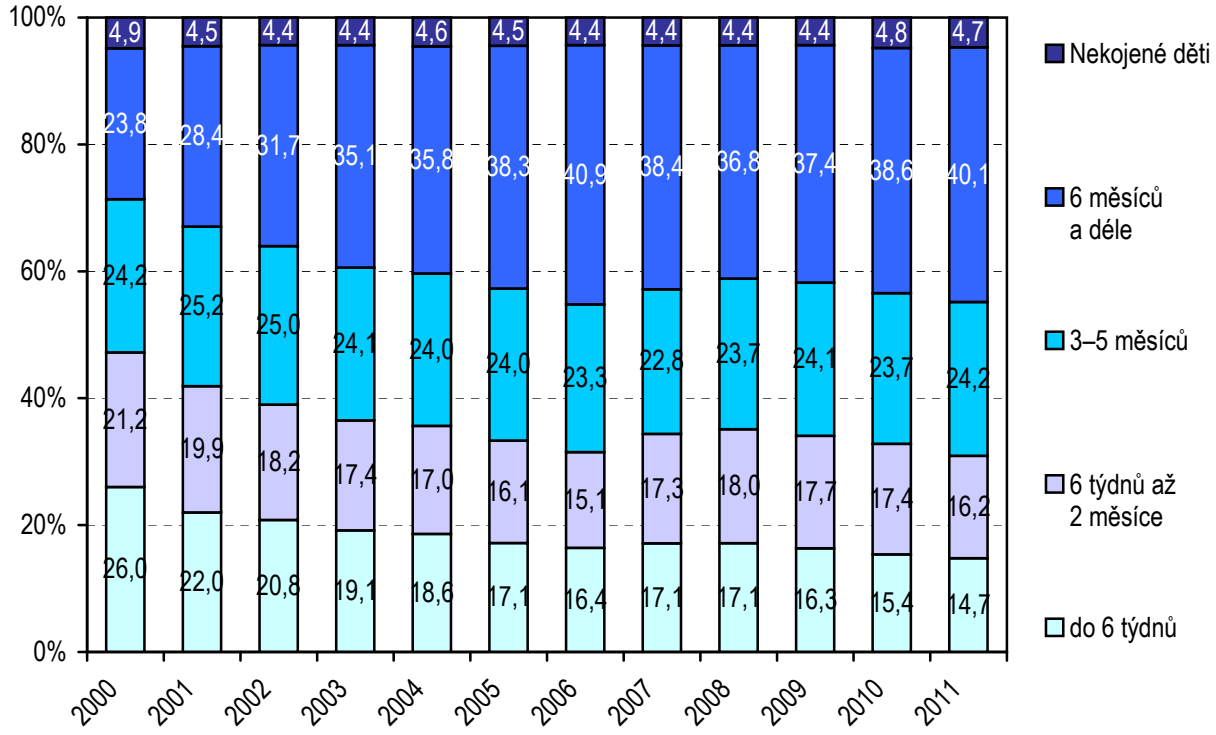
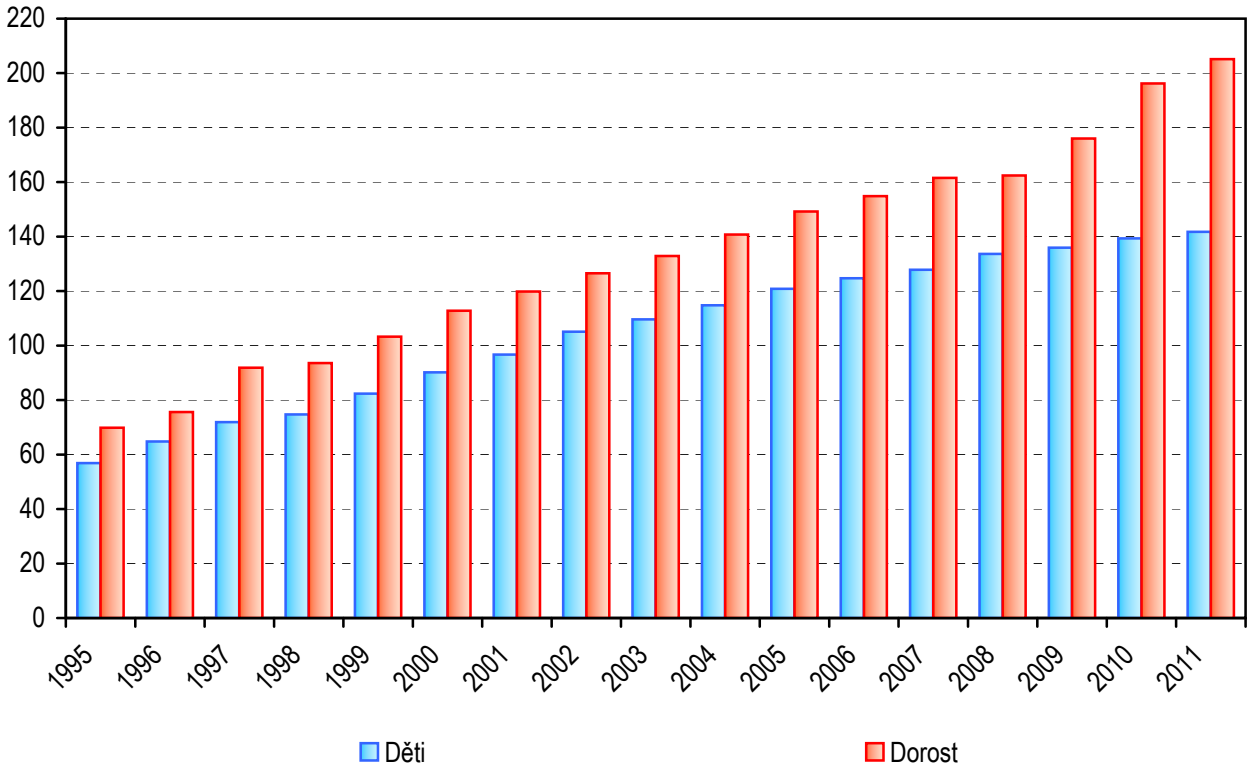
Vývoj počtu alergiků na 1 000 registrovaných pacientů daného věku